ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР: ● *КУЛЬТИВАЦИЯНИ НОРМАЛ ЧУҚУРЛИКДА, БЕЛГИЛАНГАН КЕНГЛИКДА ЎТКАЗАЙЛИК.* ● ДАЛАЛАРНИ БЕГОНА ЎТДАН ТЕЗДА ТОЗАЛАБ ОЛАЙЛИК. ● СУҒОРИШНИ КЕЧА ВА КУНДУЗ ЮҚОРИ СИФАТЛИ ТАШКИЛ ЭТАЙЛИК. ● БИРОР ТУП ҒЎЗАНИ ҲАШАРОТГА ОЛДИРМАЙЛИК.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 111 (4827).

8 ИЮНЬ ЖУМА 1973 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ОБЛАСТИМИЗ ПИЛЛАЧИЛАРИНИНГ КАТТА ЗАФАРИ

Тошкент областининг пиллачилари беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб пилла тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар.

Область пиллачилари давлатга 1488 тонна пилла сотдилар. Ҳар қути қурт уруғидан ўрта ҳисобда 57 килограммдан хом ашё олинди. Оққўрғон, Бекобод, Урта Чирчиқ, Бўка, Пискент, Чиноз, Янгийўл, Калинин ва Оҳангарон районларининг пиллачилари давлатга пилла сотиш планларини муваффақиятли адо этдилар.

Давлатга пилла топшириш давом этмоқда. Область пиллачилари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб давлатга пландан ташқари яна 150 тонна «кумуш тола» етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

17 июнь — маҳаллий Советларга сайловлар куни яқинлашмоқда. Бу йилги сайловлар ўзгача бир вазиятда, катта ва тарихий воқеаларга бой кунда ўтади. Совет халқи партиямиз Марказий Комитети раҳбарлигида беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили вазифаларини муваффақиятли адо этиш учун ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқда. Бу йилнинг яна бир тарихий характери шундан иборатки, КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми, партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Польша, Германия Демократик Республикаси, ГФРга сафари, мамлакатимизда, шунингдек халқаро майдонда тинчлик ва халқлар дўстлиги йўлида Совет ҳукумати ташаббуси билан амалга оширилаётган ишлар ва тадбирлар партиямиз XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасининг муваффақият билан амалга оширилаётганлиги ва Совет Иттифоқининг обрўси тобора ошиб бораётганлигини яна бир марта бутун жаҳонга намойиш этмоқда.

Областимиз меҳнаткашлари барча совет кишилари сингари маҳаллий Советларга бўладиган сайловларга ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Сайловолди йиғилишлари, номзодлар билан учрашувлар ва шу кунларда сайлов участкалари, ҳамма агитпунктларда олиб борилаётган ишлар уюшқоқлик, бирдамлик ва ҳамжиҳатлик билан ўтмоқда. Сайловчилар ўз номзодлари билан яқиндан танишиб, фикр ва мулоҳазаларини, таклиф ва истакларини баён этмоқдалар. Ҳамма ерда маънавий-сиёсий жиҳатдан баланд кўтаринки руҳ, меҳнат завқи-шавқи, Ватан истиқболи ҳақида ғамхўрлик ва галдаги вазифаларга ғайрат билан киришиш ҳиссиёти яққол кўриниб турибди.

Ўтган сайловлар сингари бу йилги сайловларда ҳам коммунистлар партиясизлар билан бир қаторда, бир сафда, мустаҳкам алоқада ва монолит блокда иштирок этадилар. Сайловолди йиғилишларида партиямизнинг ленинча ташқи ва ички сиёсати якдиллик билан қўллаб-қувватланмоқда.

Совет кишилари халқ ҳокимиятининг бутун фаолиятидан, унинг амалга ошираётган кўп қиррали ишларидан ғоят манфаатдордирлар. Шунинг учун ҳам улар давлат аппаратларини бошқариш учун ўзларининг муносиб вакилларини, катта тажриба ва меҳнат фаолиятига эга бўлган кишиларни, халқ, партия ва ҳукуматимиз манфаатларини ҳамма нарсадан юксак қўювчи, ишда, жамоат ўртасида катта обрў ва эътиборга сазовор бўлган турли касб ва ҳунар эгаларини маҳаллий Советларга муносиб номзодлар қилиб йўлламоқдалар. Кечаги оддий ишчи, деҳқон фарзанди бугун давлат ва партия органларида раҳбарлик лавозимларида ишламоқда. Улар халқимизнинг юксак ишончини оқлаш учун бутун куч ва билимларини, тажриба ва маҳоратларини сарфламоқдалар.

Область, шаҳар, район, қишлоқ ва поселка Советларига номзодлари кўрсатилган халқ вакилларига назар ташлар эканмиз, улар орасида турли касб, турли миллат ва турли ҳунар эгаларини, оддий колхозчи ва ишчидан тортиб партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик ходимигача бўлган раҳбар ходимларни кўрамиз. Бу эса Совет социалистик демократиясининг буюк тантанасидир.

«Алмаликсвинецстрой» трести 3-қурилиш бошқармасининг ғишт терувчилар бригадасининг бошлиғи Олим Каримов, Ангрен шаҳар 9-шахта мустаҳкамловчиси Умарали Бердиев, Бекобод шаҳар ғишт заводининг ишчиси Мария Караева, Чирчиқ шаҳридаги Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинатининг бош инженери Николай Сергеев, Янгийўл шаҳар пойафзал фабрикасининг мотористи Людмила Раҳимова, Янгиобод шаҳар енгил саноат сувоқчиси Тамара Иванова, Оққўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг звено бошлиғи Субҳи Чачи, 3-«Оҳангарон» совхозининг чўпони Абдусалом Абдураимов, Бекобод районидаги Дзержинский номли колхознинг бош агрономи Ғани Шукуров, Бўстонлиқ районидаги Угам қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси Эргаш Абдурасулов, Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхозининг аъзоси Бувойша Мирзаева, Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхозининг раиси Турғун Мирзаев, Чиноз районидаги наслчилик совхози техникумининг сувчиси Ғани Бурхонов ва бошқа ўртоқлар халқимизнинг асил фарзандлари бўлиб, эл-юрт олдида ўз меҳнатлари, маънавий-сиёсий сифатлари билан намуна кўрсатган кишилардир.

Бўлажак сайловларда мамлакатимиз бўйлаб 2 миллиондан ортиқ депутат 50 мингдан зиёд маҳаллий Советлардан сайланади. Бу эса меҳнаткашларнинг оммавий ташкилоти ҳисобланган маҳаллий Советларнинг қанчалик халқчил ҳокимият эканлигини, халқ манфаатлари ва истаклари йўлида хизмат қилаётган, унинг фаровон турмуши ва ҳаёти йўлида ишлаётган маҳаллий Советларнинг оммавийлигидан далолат беради.

Депутат бўлиш, халқнинг юксак ишонч ва ҳурматига сазовор бўлиш — ғоят шарафли ва масъулиятли ишдир. Халқ унга муҳим давлат ва жамоат иши ҳамда мажбуриятини юклайди. Депутат эса бундай юксак ишончга муносиб бўлмоғи лозим. У ўзининг бутун куч ва билимини, қалб ҳарорати ва талантини партия, давлат ва халқ ишига, коммунистик қурилиш вазифаларини шараф билан бажаришга сафарбар этмоғи лозим. Депутат ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлашда, халқлар дўстлиги ва қардошлигини, совет жамиятининг социал сиёсий бирлигини юксалтиришда, меҳнаткашлар фаровонлиги ва маданиятини оширишда энг яқин ёрдамчи, ғамхўр ва меҳрибон, ташкилотчи, ташаббускор бўлиши керак.

Маҳаллий Советларга сайловларнинг сўнгги тайёргарлик даврлари бошланди. Коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари учун агитация олиб борилмоқда. Агитпунктлар, аҳоли яшаётган жойлар, сайлов участкалари, маҳалла ва корхоналарда агитация, пропаганда, оммавий ва сиёсий ишларни шундай ташкил қилиш кераки, бу тадбирлар номзоднинг фаолияти ва сифатларини ҳикоя қилиб бериш билан бир қаторда, беш йилликнинг учинчи зарбдор йили вазифаларини муваффақиятли бажаришга ижобий таъсир этсин. Номзодлар билан учрашувларда сайловчилар ўз фикр-мулоҳазаларини, эътирозлари, талаб ва истакларини айтадилар. Умумий ишимизнинг юксалиши ва ривожидан манфаатдор эканликларини баён қиладилар. Айрим ташкилотларнинг ишларини танқид қиладилар. Ижроия комитетлар, уларнинг бўлимлари, бошқарма ва тегишли ташкилотлар булардан тегишли хулосалар чиқариб олишлари ва уларни амалга ошириш учун оператив чора ва тадбирлар кўришлари лозим.

Яна бир неча кундан сўнг миллион-миллион меҳнаткашлар ўз граждалик бурчларини адо этиш, партия ва ҳукуматга садоқат, меҳр-муҳаббатларини яна бир марта изҳор этиш учун сайлов қутилари олдига келадилар. Умумхалқ тантанаси, совет демократиясининг ёрқин намойиши бўладиган кунни — маҳаллий Советларга сайловни ҳамма соҳада янги зафарлар билан кутиб олайлик!

◆ Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози далаларида ғўза тез авж олиб ўсмоқда. Колхоз механизаторлари ва сувчилари ғўза парваришини кун сайин кучайтиряптилар. Суратда: колхознинг 4-бригадаси далаларида культивация қилиш пайти.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШ ЙИЛЛИК ПЛАНИНИ ОШИРИБ БАЖАРГАНЛИКЛАРИ УЧУН ҚУЙИДАГИ ХЎЖАЛИКЛАР ОБЛАСТЬ «ҲУРМАТ ТАХТАСИ»ГА ЁЗИЛДИЛАР.

ПИСКЕНТ РАЙОНИ БЎЙИЧА

Калинин номли колхоз (раиси **А. Абдухалиқов**, партия ташкилотининг секретари **М. Умарова**, ипакчилик бўйича агротехник **Ш. Муродов**). Бу колхоз 9150 килограмм ўрнига 9402 килограмм пилла топширди ва йиллик планни 101,7 процент бажарди.

«Гулистон» колхози (раиси **И. Ҳайдаров**, партия ташкилотининг секретари **М. Холбоев**, ипакчилик бўйича агроном **Ю. Халилов**). Бу колхоз 16000 килограмм ўрнига 16360 килограмм пилла топширди ва йиллик планни 102,3 процент бажарди.

2-«Пискент» совхози (директори **Ю. Тошпўлатов**, партия ташкилотининг секретари **Д. Турганбеков**, ишчилар комитетининг раиси **Б. Ахатова**, ипакчилик бўйича агротехник **М. Лочинов**). Бу хўжалик 15000 килограмм ўрнига 17276 килограмм пилла топширди ва йиллик планни 115,2 процентга бажарди.

1-«Пискент» совхози (директори **Х. Мирзаев**, партия ташкилотининг секретари **Г. Раҳимжонов**, ишчилар комитетининг раиси **Ю. Ботиров**, ипакчилик бўйича агротехник **Н. Ғофуров**). Бу хўжалик 20000 килограмм ўрнига 20100 килограмм пилла топширди ва йиллик планни 100,5 процент бажарди.

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Ленинобод» колхози (раиси **К. Эгамбердиев**, партия ташкилотининг секретари **Б. Субонов**, ипакчилик бўйича агротехник **М. Ҳайдаров**), бу хўжалик пландаги 7210 килограмм ўрнига 7921 килограмм пилла тайёрлаб давлатга топширди ва йиллик планни 110 процент бажарди.

Свердлов номли колхоз (раиси **И. Юнусов**, партия ташкилотининг секретари **Р. Бобомуродов**, ипакчилик бўйича агротехник **Т. Мухатов**), бу колхоз 9105 килограмм ўрнига 13441 килограмм пилла тайёрлаб давлатга топширди ва йиллик планни 147,6 процент адо этди.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Маданият» колхози (раиси **А. Назаралиев**, партия ташкилотининг секретари **Ғ. Раҳимов**, ипакчилик бўйича агротехник **А. Дакибоев**), бу хўжалик 10500 килограмм ўрнига 10550 килограмм пилла тайёрлади ва давлатга топширди. Йиллик планни 100,5 процент бажарди.

ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИ БЎЙИЧА

«Партия XXI съезди» колхози (раиси **И. Бегматов**, партия ташкилотининг секретари **Ю. Олимбеков**, ипакчилик бўйича агротехник **Х. Миноваров**), бу колхоз 6500 килограмм ўрнига 6520 килограмм пилла тайёрлаб давлатга топширди ва йиллик планни 100,3 процент бажарди.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 7 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — бир кунда топширилгани, иккинчи стун — мавсум бошидан бери.

Оққўрғон	—	123,1
Бекобод	—	119,1
Оҳангарон	3,3	115,5
Ўрта Чирчиқ	0,1	114,7
Бўка	0,2	113,0
Пискент	—	106,0
Чиноз	—	102,9
Янгийўл	0,1	102,2
Калинин	—	101,1
Юқори Чирчиқ	2,0	99,9
Оржоникидзе	—	99,6
Бўстонлиқ	4,3	83,4
Область бўйича	0,6	106,9

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШЛАРИ

Чиноз ва Пискент районлари партия ташкилотлари партия активи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари «КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш юзасидан КПСС Марказий Комитетининг халқаро фаолияти тўғрисида»ги КПСС Марказий Комитетининг апрель (1973 йил) Пленуми якунлари ва партия ташкилотларининг вазифаларини муҳокама қилдилар.

Актив йиғилишларида сўзга чиққан коммунистлар партиямизнинг ташқи сиёсий йўлини бутун совет халқи, барча меҳнат кишилари қизғин қўллаб-қувватлаётганлиги ва маъқуллаётганлиги ҳақида гапирдилар.

Йиғилишларда тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили планлари ва мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани янада ривожлантириш масалаларига катта эътибор берилди.

Партия активи йиғилишларида — Чинозда Тошкент область партия комитетининг секретари М. К. Камолов, Пискентда — область партия комитети бюроси аъзолигига кандидат, область халқ контроли комитетининг раиси А. И. Икромов ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Актив йиғилишлари қатнашчилари томонидан бир овоздан қабул қилинган резолюцияларда КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг қарорлари тўла маъқулланади.

Йиғилиш қатнашчилари баланд руҳ билан ўртоқ Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилганлиги муносабати билан табрикнома йўлладилар.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХОДИМЛАРИ КЕНГАШИ

НУКУС, 7 июнь. (ЎзТАГ). Бугун шу ерда автоном республика партия ва совет активлари иштирокида Қорақалпоғистон қишлоқ хўжалиги ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов қишлоқ хўжалиги юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисида ва тўққизинчи беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида шу мажбуриятларни сўзсиз бажариш тадбирлари тўғрисида ахборот берди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Г. ГУСАК ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

ПРАГА, 6 июнь. (ТАСС). ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари Г. Гусак Ўзаро иқтисодий ёрдам Кенгашининг XXVII сессиясида қатнашиш учун келган Ўзаро иқтисодий ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар делегациялари раҳбарларини бугун Прагада қабул қилди.

ЧТК агентлигининг хабар беришича, қабул маросимида совет делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раиси А. Н. Косигин, Болгария, Венгрия, ГДР Куба, МХР Польша Румыния ЧССР делегацияларининг бошлиқлари, шунингдек ЮСФР делегациясининг бошлиғи ҳозир бўлдилар.

Г. Гусак делегация раҳбарларини самимий табриклаб, социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасини амалга оширишда Ўзаро иқтисодий ёрдам Кенгаши XXVII сессиясининг катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Дўстона суҳбат чоғида Ўзаро иқтисодий ёрдам Кенгаши сессияси кун тартибида турган масалалар юзасидан фикрлашиб олинди. Ўзаро иқтисодий ёрдам Кенгашига аъзо бўлган барча мамлакатларнинг халқ хўжалигини ривожлантиришда, умуман жаҳон социалистик лагерининг экономикасини мустаҳкамлашда муҳим омил бўлган социалистик иқтисодий интеграциянинг афзалликларидан кўпроқ фойдаланиш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

А. Н. КОСИГИННИНГ ЧССР ПРЕЗИДЕНТИ БИЛАН СУҲБАТИ

ПРАГА, 6 июнь. (ТАСС). Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти Л. Свобода бугун Прага Градида Ўзаро иқтисодий ёрдам Кенгашининг XXVII сессиясида қатнашувчи Совет делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигинни қабул қилди.

Самимий, дўстона суҳбатда Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг раиси Л. Штроугал ва СССРнинг Чехословакия Социалистик Республикасидаги элчиси В. В. Мацкевич қатнашди.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СССР Министрлар Совети Францияда ТУ—144 самолётининг ҳалокати натижасида етказилган зарарни белгиланган халқаро нормаларга мувофиқ тўлашни тегишли совет ташкилотларига топшириш тўғрисида қарор қабул қилди ва зарар кўрган кишиларга бир йўла ёрдам бериш учун 500 минг франк ажратди.

СОВЕТ—БОЛГАР ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

Калинин районидаги «Хасково» совхозида катта тантана бўлди. Бу тантана Совет-Болгар дўстлиги митингига бағишланган эди. Қардош Болгария Халқ Республикасининг Хасково округидан Тошкент областига меҳмон бўлиб келган делегация бу ерга ташриф буюрди. Маълумки, хасководик меҳмонлар пойтахтимизга партия-ташкилий ишлар тажрибасини ўрганиш учун келган эдилар.

Дўстлик митингини Калинин район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Р. Қамбаров очди. Шундан сўнг совхоз директори М. Расулов, 36-ўрта мактаб ўқитувчиси Э. Жўрабоева, совхоз ишчиси Л. Каверина, механизациялашган звено бошлиғи З. Бозоров, совхоздаги болалар боғчасининг мудираси З. Айдаровалар бирин-кетин сўз оладилар. Улар совет ва болгар халқлари ўртасида мустаҳкамланиб бораётган дўстона алоқалар ҳақида ҳаяжон билан гапиришди. Ўз хўжаликларига дўст мамлакатнинг бизга жуда қадрдон округи номи берилганлигидан мамнун бўлиб сўзлашди.

Хасково округи делегациясининг аъзоси, округ хотин-қизлар комитетининг раиси К. Василева йиғилганларга қарата совет-болгар дўстлигини мадҳ этувчи шеърни ўқиди.

Сўнгра Хасково округи делегациясининг раҳбари, Болгария Коммунистик партияси округ комитетининг секретари П. Сулев сўз олди.

Митингда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов сўзлади.

Дўстлик митингида область партия комитетининг секретарлари М. К. Камолов, Н. И. Малихин қатнашдилар.

● БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИнинг Хасково округи делегацияси аъзолари областимизда меҳмон бўлиб турибдилар. Суратда: болгариялик меҳмонлар Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари выставкасида. Выставка залларига қўйилган бой экспонатлар қардошларимизда катта таассурот қолдирди.

А. Абалян фотолари.

*

17 июнь 1973

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

ДЕПУТАТ СЎРОВИ

Давлат бошқарув органлари, шунингдек муассасалар ва мансабдор шахслар ишини назорат қилишдаги асосий таъсирчан шакллардан бири сессияларда советлар томонидан депутат сўровларини муҳокама қилишдир. Депутат статуси тўғрисидаги қонуннинг 14 моддасида: «Депутат... Ижроия комитетга, унинг бўлимлари, бошқармалари раҳбарларига, шунингдек совет территориясида жойлашган корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарларига мазкур совет компетенциясига тааллуқли масалалар юзасидан сўров билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эгадир. Депутат ёки бир группа депутатлар сўровни ёзма ёки оғзаки равишда бериши мумкин. Ёзма равишда берилган сўров Совет сессиясида эълон қилиниши лозим. Сўров тушган давлат органи ёки мансабдор шахс бу сўровга ССР Иттифоқи, иттифоқдош, автоном республикалар қонунларига белгиланган муддатларда ва тартибда жавоб бериши шарт» дейилган.

Кейинги вақтда областимиз маҳаллий советлари депутатлари ўзларининг назорат қилиш ҳуқуқларидан бир мунча кенгроқ фойдаланмоқдалар. Хусусан, 1971—1972 йиллар давомида 79 сўровни сессияларга тавсия қилдилар. Албатта бу уларнинг тобора активлашиб бораётганлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир. Мисолларга мурожаат қилайлик. Бўка районида алоқа хизмати қониқарсиз ишларди. Бундан айниқса «Ўзсельхозтехника» бўлими ва автотранспорт парки кўп қийинчилик кўрарди. Депутатлардан А. М. Константинов ва А. Н. Парамановлар район Советининг III сессиясида алоқа узели раҳбарлари адресига сўров қўйдилар. Алоқа узелининг бошлиғи Б. Нурмуҳамедов бу ҳақда район советига ахборот берди ва хизматни яхшилаш юзасидан белгиланган тадбирлар ҳақида эса депутатларга маълум қилди. Тез кунда ишда бурилиш ясалди. Алоқа хизмати яхшиланди. Бундан ташқари автотранспорт паркига қўшимча телефон линияси ўтказилди.

Ўзига топширилган наказни тезроқ амалга ошириш мақсадида район ижроия комитетига мурожаат қилган депутат М. Аҳмедова сўрови бўйича, райижроком қатор фельдшер-акушерлик пунктларини капитал ремонт қилиш ва уларни жиҳозлаш учун маҳаллий бюджетдан маблағ ажратиш тўғрисида махсус қарор қабул қилди.

Сўров депутат обрўсини оширган ҳолда, мансабдор шахслар масъулиятини кучайтиришнинг тажриба кўрсатмоқда. Янгийўл шаҳар советининг бир группа депутатлари шаҳар водоканали бошлиғи А. И. Чен ва «Горгаз» тресги директори А. Раҳимбергановга оғзаки мурожаат қилдилар. Сўров сессия кун тартибига киритилди. Халқ сайловчилари 16 мактабга борадиган водопровод тармоғида труба ётқизиш ишларини тезлаштиришни ва Моторная, Карл Маркс номли, Беруний номли кўчаларни газлаштиришни талаб қилдилар. Аҳолининг бу борадаги илтимоси кўпдан буён оқибатсиз қолиб келмоқда эди.

Номлари келтирилган ташкилотларнинг раҳбарлари сессия минбаридан туриб қолоқликнинг олдини олиш учун белгиланган тадбирлар ва бу ишни охирига етказишнинг аниқ муддатлари ҳақида маълум қилдилар. 1,5 километр узунликдаги водопровод линияси ётқизишни иккинчи кварталда, кўчалар газлаштиришни эса шу йилнинг мартида амалга оширишга қарор қилинди. Шаҳар советининг сессияси ўз қарорида «Горгаз» тресги ва шаҳар водоканали раҳбарларининг объектларда ишлар жадаллашади ҳамда ўз муддатида адо этилади, деган ахборотларини эътиборга олди ва саноат ҳамда қурилиш бўйича доимий комиссияларга бу участкани алоҳида назоратга олиш, қилинаётган ишлар ҳақида депутатларни хабардор қилиб туриш ҳақида қатъий вазифа топширди.

Яна корхоналар, қурилишлар, ташкилотлар раҳбарларига маълум қилинган депутат сўровлари улар ишини яхшилашга, оширишга ҳар томонлама ёрдам бераётганлигини кўрсатадиган кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

Сўровнинг асл моҳияти шундаки, у барча совет аъзоларининг диққат-эътиборини баъзи камчиликларга жалб этган ҳолда ҳукумат маҳаллий органларининг хўжалик раҳбарларига самарали таъсир этувчи механизмини ҳаракатга келтиради.

Шу билан биргаликда бизда депутатларнинг бундай таъсирқилувчи воситалардан ҳамма жойда ҳам унумли фойдаланяпти деб бўлмайди. Бу ҳол, кўпинча депутатлар ўз ваколатларини яхши билмаганликлари оқибатида содир бўлади. Оққўрғон, Бўстонлиқ, Оржоникидзе, Янгийўл районлари, Чирчиқ, Бекобод, Пискент ва Оҳангарон шаҳарлари ҳамда қатор қишлоқ ва посёлка советларининг депутатлари ўтган йили депутат сўрови ҳуқуқидан фойдаланмаганликларини қандай баҳолаш мумкин? Агар сўровга тўғри муносабатда бўлинса, у депутатни активлаштириш, унда камчиликларга нисбатан муросасизлик ҳиссини тарбиялаш, ўз ваколатига таянган ҳолда бу камчиликларни бартараф этиш воситаси бўлиб хизмат қилади. Шунинг учун Советлар ижроия комитетлари депутатларни ўз ҳуқуқларини билишга оид билимлар билан қуроллантиришлари керак.

Бу ерда депутат сўровини бошқа сўровлардан фарқи борлигини алоҳида таъкидлаш зарур. Сўров — бу депутатнинг сессияда оғзаки ёки ёзма равишдаги мурожаатидир. Бу ижроия комитетга сессия бошланишига қадар ҳам юборилса бўлади. Ана шундай пайтда бу сўров сессия кун тартибига киритилади ва албатта эълон қилинади. Сўров сессия кун тартибидан қатъий назар (Советнинг комитетларини ҳисобга олган ҳолда) ҳар қандай масала бўйича қўйилиши мумкин.

Депутатлар томонидан сўров ҳуқуқидан тўғри ва изчил фойдаланиш советларнинг хўжалик ва социал-маданий ишлар кўламидаги ишларга таъсирчанлигини оширади, уларнинг ваколат органлари сифатидаги ролини тўлароқ кўрсатишга имкон яратади.

С. ЗОКИРОВ,
Область ижроия комитети ташкилий - инструкторлик бўлимининг мудири.

АГИТПУНКТ ЧИРОҚЛАРИ

Куйбишев номли колхоз клубига яқинлашар эканмиз, ёқимли музика садолари янграб эшитилди. Агитпункт одатдагидан гавжум. Клуб мудири Ўткир Ғуломов ҳамда бадиий ҳаваскорлар тўгарагининг раҳбари Эрали Омонов ўртоқлар навбатдаги ўтказиладиган сайловчилар йиғилишига тайёргарлик кўришаётган экан. Қўшни хонада ҳалол меҳнатдан кейин маданий дам олиш учун келган ёшлар кўп.

— Агитпункт ҳар куни сайловчилар билан ана шундай гавжум бўлмоқда,— дейди колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. Турсунбоев.— Агитаторларимиз ўзларига бириктилган участкадаги сайловчилар рўйхатини олиб бўлишди. КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш, партиямиз апрель Пленуми режаларини кенг пропаганда қилиш агитаторларимизнинг бугунги кундаги энг асосий вазифаларидан бири бўлиб қолди.

Колхозда 16 нафар агитатор маҳаллий Советларга ўтказиладиган сайловларни ҳар томонлама уюшқоқлик билан ўтказишга пухта ҳозирлик кўришмоқда. Ў. Ғуломов, Р. Маматқулов, А. Зокирова, Э. Мамажонов, З. Муҳиддинов, А. Умаралиева, Ш. Юлдошева каби агитаторлар депутатликка номзодларнинг ҳаёт фаолияти билан сайловчиларни яқиндан таништириб боришяпти. Колхозда «Меҳнат кишини улуғлайди», «Колхозимиз илғорлари», «Колхозимизнинг кейинги беш йилликдаги қиёфаси» мавзуида суҳбатлар ўтказишмоқда.

Кеч кириши билан агитпункт чироқлари порламоқда. Бу ер колхозчиларнинг ҳақиқий ҳордиқ чиқарадиган севимли жойига айланиб қолди.

П. ТОЖИЕВ,
Ўрта Чирчиқ райони.

ПОЙАФЗАЛЧИ ОПА-СИНГИЛЛАР

ОПА-СИНГИЛ Фотма, Хатиже ва Айша Эминовалар номини Чирчиқ пойафзал фабрикаси ишчи хизматчилари зўр ҳурмат билан тилга олишади. Бу опа-сингиллар бир неча йилдан бери 2-цехда меҳнат қилиб келишяпти. Топшириқни доим ортиғи билан бажаришади. Уларнинг қўлларидан чиқаётган пойафзал сифати ҳам кўнгилдагидек.

В. Тюргашкин фотоси.

ПАРТИЯ КОМИТЕТЛАРИДА

ТОШКЕНТ шаҳар партия комитети раҳбар ходимлар, партия ташкилотлари секретарлари ва касаба союз комитетлари раисларининг семинар-кенгашини ўтказди. Улар семинар-кенгашда тўқимачилик комбинатининг машҳур тўқувчилари Л. Казанцева билан Е. Губина, авиация заводининг илғор фрезерчиси А. Девятованинг ташаббусларини кенг ёйиш тажрибасини ўртоқлашдилар.

* * *

ЧИРЧИҚ шаҳар партия комитетининг бюроси инженер Борис Близнецов бошчилигидаги электр химия комбинати карбамид цехи комсомол-ёшлар сменасининг ватанпарварлик ташаббусини маъқуллади. Илғор коллектив ўз зиммасига йиллик планини муддатидан олдин бажариш юзасидан оширилган мажбурият олди, топшириққа қўшимча равишда тўққиз юз тонна карбамид ишлаб чиқаришга, хўжаликни омилкорлик билан юритиш ҳисобига беш минг сўм тежаб қолишга қарор қилди.

(ЎзТАГ).

Орденли машинист

Майин шабада тонгни қаршилаб ишга шошилаётган кишиларга ҳузур бағишлайди. Улар орасида илғор машинист Абдулла Мирзараҳимов ҳам бор. У 18 йилдан буён Ангрендаги юк ортиш-тушириш транспорт бошқармасида ҳалол меҳнат қилиб келади. Ишни оддий шогирдликдан бошлаган бу йигит ҳамкасблари учун ибратли йўлни босиб ўтган.

...Абдуллаларнинг уйи паровозлар ремонт қилинадиган депонинг ёнгинасида жойлашгани учун у тез-тез ремонтчилар ишини қизиқиш билан кузатар, кези келганда уларга яқиндан ёрдамлашарди. Орадан ойлар ўтиб, ёш ўсмирда машинист бўлиш орзуси туғилди. Шу боисдан ўрта мактабни тугатиб ремонтчилар бригадасига ишга жойлашди. Икки йил шу ерда ишлаб, қанчадан-қанча паровозларни муддатидан илгари сифатли ремонтдан чиқаришда жонбозлик кўрсатди.

— Ука, — деди, бир куни кекса машинист Константин Моисюк, — анча кексайиб пенсия ёшига ҳам яқинлашиб қолдим. Аммо, ўрнимга кимни қолдирсам экан, деб ҳайронман. Хоҳласанг, менга ёрдамчи бўл, яхши машинист бўлиб етишишингга ўзим ёрдамлашаман.

Кекса, ишчининг маслаҳати Абдуллага маъқул тушиб, шу кундан бошлаб ёрдамчи машинист бўлиб ишлай бошлади. Дастлаб бир оз қийналди, аммо устози доимо ёнида бўлди. Яхши сўзини, қимматли маслаҳатларини аямади. Натижада, Абдулла ўз касбининг устаси бўлиб етишди. Мана 18 йилдан буён у халқ хўжалик юкларини манзилга вақтида етказишда кўпчиликка намуна бўлиб келмоқда.

— А. Мирзараҳимовни коллективимиз ташаббускор ишчи сифатида ҳам ҳурмат қилади, — дейди депо инструктори А. Чебикин, — бунинг боиси бор, албатта. Йил бошида депо ишчи-хизматчиларининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб, унда ҳал қилувчи йил учун социалистик мажбурият қабул қилдик. Ана шунда кўпгина ишчиларимиз бир-бирларини ўзаро мусобақага чақиришди. Абдулла эса энг кекса ишчи А. Моисюкни беллашувга чақирганида ҳамма бир варакайига кулиб юборган эди. Йўқ, кўпчилик янглишган экан. Шу кундан бошлаб, Абдулла бутун вужуди билан ишга берилди. У юкларни муддатдан илгари манзилга етказиш, иш вақтидан унумли фойдаланиш ҳамда кўплаб электроэнергияни иқтисод қилишда катта ютуқларни қўлга киритди. Шунинг учун ҳам биринчи кварталда депо бўйича социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, энг илғор машинист деган номни олишга сазовор бўлди.

Тажрибали машинист кўп йиллик меҳнат фаолияти давомида кўплаб шогирдлар тайёрлади. Айни кунларда ўзи билан ёнма-ён ишлаётган Алексей Лавриенко, Михаил Попов каби машинистлар устозларидан ўрнак олиб, меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар.

Баҳорги ёмғир сувни тошкради. Одам қадрини меҳнат оширади, дейди халқимиз. Абдулла Мирзараҳимов ҳам меҳнатга кўнгил қўйиб бахт топди, шараф топди. Ана шу меҳнат уни кўпчиликка танитди, шон-шуҳратга буркади.

Партия-ҳукуматимиз илғор машинистнинг кўпйиллик ҳалол меҳнатларини муносиб тақдирлаб келмоқда. Унинг кўксини Ленин ордени безаб турибди.

Р. МЕЛЬНИКОВ.

ШАРАФЛИ МЕҲНАТ КОДЕКСИ

«Ўзбекшахтострой» трестида ўтган йилдан буён бинокорлар меҳнатига баҳо бериш, илғорларни аниқлаш ва уларни рағбатлантиришда шарафли меҳнат кодекси қўлланилмоқда. Турли қоидалар мажмуаси бўлган бу кодекснинг жорий қилиниши социалистик мусобақа кўламини янада кенгайтириш, зиммасига шахсий мажбуриятлар олиб ишлаётганлар сонини кўпайтириш, ҳар бир бинокорнинг ўз меҳнати натижасидан моддий манфаатдорлигини ва маънавий қониқишини кучайтиришга ёрдам бермоқда.

Трестда бу кодекс қўлланила бошланган дастлабки йилга якун ясалди. Унинг натижалари моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг ана шу янги шакли катта иқтисодий самара бераётганлигини, бинокорлар олаётган ўртача иш ҳақи миқдорининг анча ошганлигини кўрсатиб турипти.

Трестнинг ғишт терувчилар бригадасига раҳбарлик қилаётган Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор Абдужалил Куртасанов фидокорона ишлаганлиги учун кодексга кўра юксак даражада рағбатлантирилди. Йил давомида унга икки марта раҳматнома эълон қилинди, номи «Ҳурмат тахтаси»га ёзилди. Бутуниттифоқ халқ хўжалик ютуқлари кўргазмасининг иштирокчиси бўлди. Натижада кодекс қоидаларини қўлланиш туфайли бригадирга ўтган йилдаги иши учун моддий рағбатлантириш миқдори 100 процентга тенг бўлди. Бу қуйидагилардан ташкил топди: икки марта раҳматнома олгани учун 20 процент, «Ҳурмат тахтаси»га ёзилгани учун 30 процент, кўргазмада иштирок этгани учун 50 процент. Натижада Куртасанов ўн учинчи маошга 195 сўм олди.

Донгдор бинокор Р. Менатошевнинг йиллик рағбатлантириш фонди 60 процентни ташкил этди. У 125 сўм мукофот олди. «Ҳурмат тахтаси»га номлари ёзилган бинокорлардан Э. Ведер, Р. Гарифулина, З. Суюндуковлар қўшимча 30 процент миқдорида ўн учинчи маош олдилар.

Кодекс қоидаларида фақатгина сидқидилдан қилинган меҳнат ўз аксини топибгина қолмай, меҳнат интизомини бузувчилар ҳам эътиборда бўлади. Шу туфайли айрим бинокорлар мукофотдан тўла маҳрум қилинди. Улар орасида А. Бурнаев, Р. Муллаёров, И. Шигапов, Д. Самаканов, А. Абляқимов, бригадир Н. Михайлов ва бошқалар бор.

Трестда ишлаб чиқарилган кодекс қоидаларини қўллаш мусобақанинг ошкор ва оммавий бўлишига ёрдам бермоқда, коллективни тарбиялашда психологик омил ролини ўйнамоқда. Айни вақтда меҳнат интизомини мустаҳкамлашга ёрдам берувчи иқтисодий восита бўляпти.

А. ЦАРЬКОВ.

ТОШКЕНТ абразив комбинатида тайёрланаётган турли хил маҳсулотлар мамлакатимиздаги кўпгина машинасозлик корхоналарида қўлланилмоқда. Ушбу суратда механика цехининг пешқадам ишчиси Муҳаррам Исаевани иш устида кўриб турибсиз. У нормани доим бир ярим бараварга етказиб ва ундан ҳам ошириб бажаряпти.

М. Нуриддинов фотоси.

СОВЕТ ТАШҚИ СИЁСАТИНИНГ УЛУҒВОР КУЧИ

КПСС ТИНЧЛИК ПРОГРАММАСИ АМАЛДА

Совет кишилари социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлар оммаси ва барча тинчликсевар кучлар КПСС ва Совет давлатининг изчиллик билан ўтказиб келаётган ленинча ташқи сиёсатини, Тинчлик программасини шарафламоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми бунинг янги, ёрқин ифодаси бўлди. Пленум «Партия XXIV съезди қарорларини амалга ошириш юзасидан КПСС Марказий Комитетининг халқаро фаолияти тўғрисида» ўртоқ Л. И. Брежнев докладини тинглади, муҳокама этди ва қарор қабул қилди. У, бутун дунёда мустаҳкам тинчликни ва коммунизм қураётган совет халқи учун ишончли хавфсизликни таъминлаш йўлида Сиёсий бюро қилган ишларни батамом ва тўла-тўкис маъқуллади ҳамда ана шу вазифаларни ҳал қилишга ўртоқ Л. И. Брежнев шахсан катта ҳисса қўшганлигини қайд қилиб ўтди.

Бутун совет халқи, бутун тараққийпарвар жамоатчилик тинчлик йўлидаги матонатли курашчи Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши тўғрисидаги хушхабарни, шунингдек, унинг Польша, ГДР ва Германия Федератив Республикасига қилган визитларини мамнуният билан кутиб олди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленумидаги докладида ва Пленум қарорида ҳозирги халқаро вазият марксча-ленинча чуқур илмий таҳлил қилинди. КПСС ва Совет давлатининг партия XXIV съезди қарорларига мувофиқ халқаро кескинликни юмшатишга, тинчлик ва халқаро хавфсизлик ишини мустаҳкамлашга қаратилган амалий фаолияти тавсифлаб берилди.

КПСС ва Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсатини бутун партия, барча совет халқи якдиллик билан қўллаб-қувватламоқда. СССРнинг принципиал актив ва ташаббускор изчил ташқи сиёсати Совет Иттифоқи, жаҳон социализми, миллий озодлик ҳаракатининг туб манфаатларига мос бўлиб, ижтимоий тузумлари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаш принциплари қарор топишига, империализмнинг агрессив сиёсатига зарба беришга қаратилгандир.

КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг бутун иши ва қабул қилган ҳужжатлари партия XXIV съезди тарихий қарорларининг ҳаётбахш кучини яққол намойиш қилиб, бутун тараққийпарвар инсониятни империалистик агрессияга қарши, тинчлик, демократия ва социализм учун курашга отлантирмоқда.

Совет давлати ташқи сиёсатининг асосий принципларини В. И. Ленин ишлаб чиққан эди. Мамлакатимизда Октябрь Революцияси ғалаба қозонган, куннинг эртасиёқ Советларнинг II съезди Владимир Ильич ёзган тарихий Декретни қабул қилди. Бу декретда чинакам демократик асосларда умумий тинчлик ўрнатишнинг ленинча йўли ва воситалари баён қилинган эди. Унда миллатларнинг тенг ҳуқуқлиги ва дахлсизлигини, миллий суверенитетини эътироф қилиш ва ҳурматлаш, уларнинг ички ишларига аралашмаслик каби социалистик интернационализм принциплари ўз ифодасини топди.

В. И. Ленин турли социал тузумдаги давлатларнинг муайян тарихий шароитда тинч-тотув яшаш мумкинлиги принципларининг буюк ижодкоридир. Тинчлик учун курашнинг ана шу барча ленинча принциплари мамлакатимизнинг сўнгги ярим асрдан кўпроқ вақтни ўз ичига олган даврдаги тарихий тажрибасида ҳаёт синовидан шараф билан ўтди ва ўзининг улуғвор кучини яққол намоён қилди. **«Халқаро сиёсатдаги социалистик революцион йўлимизнинг принципиал асосларини Улуғ Ленин яратиб берган,** — деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленумида. — **биз унинг йўл-йўриқларига, васиятларига астойдил содиқ бўлиб қоламиз, марксизм-ленинизмнинг ижодий руҳига, унинг принципиал собит қадамлигига бўлган ана шу садоқатимиз одилона ишимизда янги муваффақиятларнинг, янги ғалабаларнинг гаровидир.**

СССР ташқи сиёсатининг бош йўли — тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун курашдан, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш ленинча принципларини изчиллик билан амалга оширишдан иборат. Мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг янада ривожланиши учун қулай шарт-шароит яратиб бераётган бу йўл КПСС XXIV съездининг тарихий ҳужжатларида янада ривожлантирилди. Съезд тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун, халқларнинг эркинлиги ва мустақиллиги учун курашнинг илмий жиҳатдан асосланган кенг ва яхлит программасини ишлаб чиқди. КПСС ва Совет давлати ташқи сиёсий фаолиятининг ҳозирги босқичга ва келажак истиқболга мўлжалланган вазифалари ва йўналишларини белгилаб берди.

Бу йўл биринчидан, социализм ва коммунизм қуриш учун қулай тинч шароит таъминлаб беришга; иккинчидан, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлиги ва жипслигини, уларнинг дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга; учинчидан, миллий-озодлик ҳаракатини қўллаб-қувватлашга ва ривожланаётган ёш давлатлар билан ҳар томонлама ҳамкорликни кучайтиришга; тўртинчидан, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш ленинча принципини изчиллик билан ҳимоя қилишга; бешинчидан, империализмнинг агрессив хатти-ҳаракатларига зарба бериш ва барча антиимпериалистик кучларни жипслаштиришга, шунингдек, халқларнинг озодлиги, мустақиллиги ва хавфсизлиги ишини, бутун дунёда тинчлик ва тараққиёт ишини ҳимоя қилишга қаратилган.

Бу Программада совет халқининг миллий ва интернационал манфаатлари бир бутун қилиб уйғунлаштирилган. У, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги учун курашнинг, социализм билан капитализм ўртасидаги курашнинг ҳозирги босқичига тўла равишда жавоб беради ва умумий, мустаҳкам тинчлик ўрнатишдан иборат реал тадбирларни ифода этади. Шунинг учун бу программа бутун прогрессив инсоният манфаатларига мос бўлиб тушмоқда ва халқаро миқёсда кенг эътироф қилинмоқда.

Совет Иттифоқи ана шу ленинча Тинчлик программасини гоят изчиллик билан амалга ошира бориб, съезддан кейинги ўтган икки йил мобайнидаёқ халқаро вазиятни соғломлаштириш ва манфаатдор мамлакатлар билан муносабатларни яхшилаш соҳасида талайгина муваффақиятларга эришди. **Хатарли «совуқ уруш»дан кескинликни юмшатиш, тинчликни мустаҳкамлаш ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш сари хайрли бурилиш содир бўлди.** Вьетнам ва Лаосга қарши империалистик агрессия эса тўхтатилди.

Совет Иттифоқи бошлиқ социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ва барча тинчликсевар кучларнинг сарфлаган куч-ғайрати Европа давлатлари ўртасида тинч ҳамкорликни ривожлантириш ва қитъада кескинликни юмшатишга эришишда муҳим омил бўлди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг В. Брандт билан Москва, Ореан ва Боннда ўтказган суҳбатлари, СССР ва Польшанинг Германия Федератив Республикаси билан тузган шартномаларининг, Ғарбий Берлин хусусидаги битимнинг кучга кирганлигини ҳамда ГДР билан ГФР ўртасидаги муносабатларнинг асослари тўғрисида шартнома имзоланганлиги, шунингдек, Совет Иттифоқи билан Франция ўртасидаги дўстона алоқаларнинг муваффақиятли ривожланиб бораётганлиги Европадаги вазиятни соғломлаштиришга самарали таъсир қилди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Парижга қилган тарихий визити ва унинг шу йил январда Заславада Франция президенти Ж. Помпиду билан учрашганлиги ҳамда ана шу учрашувнинг Совет-Франция ахборотида қайд қилинган якунлари Европада ва бутун дунёда кескинликни янада юмшатиш ишига қўшилган муҳим ҳисса бўлди. Буларнинг ҳаммаси Европада тинчлик, хавфсизлик ва халқаро ҳамкорликни янада ривожлантириш учун янги ижобий истиқболлар очиб берди, Европа қитъаси янги босқич арафасида турибди. Эндиликда умумевропа кенгашини чақириш учун муайян замин ва конкрет имконият яратилди. Ҳозирги пайтда хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланиб Хельсинкида ўтказиладиган умумевропа кенгашига тайёргарлик қизғин бормоқда.

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми СССРнинг Осиё, Африка, Латин Америкаси мамлакатлари билан муносабатларини ривожлантириш соҳасидаги фаолиятига ҳам юксак баҳо берди. Совет Иттифоқи Осиёда ҳам тинчлик, хавфсизлик ва халқаро ҳамкорликнинг самарали коллектив системасини вужудга келтириш идеясини илгари сураётир. У, Исроил агрессиясига қарши, Яқин Шарқдаги можарони БМТ Хавфсизлик Кенгашининг маълум резолюциясига мувофиқ бартараф этиш учун курашмоқда; араб халқларининг қонуний ҳуқуқларини қўллаб-қувватламоқда. Ҳиндистон, Миср, Ироқ республикалари билан мамлакатимиз ўртасида тузилгач дўстлик ва ҳамкорлик шартномалари асосида ўзаро манфаатли муносабатларимиз муваффақият билан ривожланиб бормоқда. Туркия, Эрон, Афғонистон, Бирма, Шри Ланка, Бангладеш Халқ Республикаси каби давлатлар билан ҳам яхши қўшничилик муносабатлари вужудга келди. Эндиликда Совет-Япония муносабатларининг яхшиланиш истиқболлари ҳам очила бошлади. Совет Иттифоқи билан Япония сулҳ шартномаси тузиш тўғрисида музокаралар олиб боришга розилик бердилар.

Совет Иттифоқи Тинчлик программасини изчиллик билан амалга ошира бориб, оммавий қир-

МУСОБАҚА БАЙРОҒИ ҲИЛПИРАМОҚДА

БЕШИНЧИ бригада далаларини айланиб юрибмиз. Пайкалларда қайноқ меҳнат сурури. Пўлат арғумоқлар эгатлар оралаб ғўзалар бағрини юмшатяпти, ишлов беряпти. Бехато олинган жўякларга бир қаранг. Яқингинада уларда бирон кўкат шарпаси сезилмасди. Мана бугун эса уни ям-яшил ниҳоллар безаган. Далалар тўтиё рангдан ҳарир кўйлак кийган.

— Бу йил ишларимиз чакки бўлмайдиганга ўхшайди, — дейди юқори ҳосилли бригада бошлиғи Нодир Тошев. — Чигитни барвақт экиб, уни ернинг ўз намига эрта ундириб олдик. Ғўза қатор ораларида ишловни қулай фурсатларда бошлаб юбордик. Ҳозир ғўзаларимизга учинчи бор ишлов беряпмиз. Беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилини муваффақиятли якунлаш учун ўзаро мусобақалашиб ишлаётган бригадамиз пахтакорлари гектаридан бу йил 30 центнердан хирмон кўтариш мажбуриятини олишган.

Далада бошланган суҳбат бригада шийпонида яна давом этди. Суҳбатдошимиз колхоз раиси Холиқул ака Абдиқулов хўжалик аъзоларининг ўтган йилда қўлга киритган ютуқлари ва бу йилги режалари ҳақида қисқача сўзлаб берди.

— Ерларимиз анча захкаш ерлар, — дейди раис, — лекин шунга қарамай ҳалол меҳнат туфайли бултур гектар бошига 21 ўрнига 25 центнердан хирмон кўтариб, Ватан ҳазинасига 3776 тонна «оқ олтин» тўкдик. Колхоз ишлаб чиқаришда 2 миллион 300 минг сўм даромад олди. Ҳар бир колхозчининг меҳнат кунига 5 сўм 19 тийиндан, механизаторларга 7 сўмдан пул тақсимланди.

Бу йил кузги хирмонимиз қандай бўлади? Бу саволга дарҳол жавоб бериш қийин. Лекин шуни ишонч билан айтиш мумкинки, ҳамма нарса меҳнатга, тадбиркорлик билан иш юритишга боғлиқ. Ахир ерга берилган меҳнат тупроқда қолиб кетмайди-ку.

— Ҳа, тўғри айтдингиз. Ҳамма нарса меҳнат билан бунёдга келади. Аммо сиздан яна бир нарсани сўрамоқчийдик. Мана сўнгги вақтларда социалистик мусобақага жуда катта эътибор бериляпти. Колхозда бу ҳаракат қандай ташкил этилган?

— Жуда тўғри савол бердингиз. Мусобақа чиндан ҳам катта куч, бутун ютуқларимизнинг гарови. У омма ташаббусини рўёбга чиқаради, янада ижодкорлик, кўтаринки руҳ билан ишлашга ундайди, янгиликка яшил йўл очади. Мусобақасиз меҳнат шон-шараф ишига айланмаган, ажойиб меҳнат қаҳрамонларининг номлари донг қозонмаган, умуман халқ хўжалигимиз бунчалар тез суръатлар билан ривожланмаган бўларди. Бу гаплар биз қишлоқ хўжалик ходимлари учун ҳам жуда тааллуқли. Хўжалигимизда бригадалар билан бригадалар, звенолар билан звенолар ўртасида конкрет тадбирлар ишлаб чиқилган ва мусобақани юритишда унинг маълум қоидаларига қатъий амал қилаётирмиз.

Ишни уйқусида бос, дейди халқимиз. Бу жуда доно гап. Демак, вақт ишимизда муҳим бир мезондир. Шунинг учун ҳам вақтинг кетди, бахтинг кетди, деб бекорга айтишмайди. Бир мисол келтираман: агар ғўзага айни вақтида ишлов, сув берилмаса, бунинг устига суғорилган майдонларда ернинг нами қочгач ишлов берилса, жуда кўп меҳнат бой берилади. Ғўза нормал ривожланмайди. Вақтни ўтказиб қилинган меҳнатдан фойда кам. Бундай кезларда деҳқон ҳам меҳнатдан, ҳам вақтдан ютқазади. Агар вақтида ишлов, сув берилиб, вақтида ўғитланса, ғўза ривожини тезлатишга ёрдам берувчи қўшимча тадбирлар қўлланилса, нур устига яна аъло нур бўлади. Бундай деҳқон сира панд емайди. Ундайларни биз миришкор, ўз ишининг устаси деймиз.

Миришкор деҳқон, — деб сўзида давом этади раис, — ўзи ишлаётган ер шароитларини яхши билади. Мўл ҳосил олиш учун нима қилиш кераклиги ҳаммадан кўра унинг ўзига яхши маълум. У аввало гектарларнинг тўлиқ, кўчатларнинг бут бўлишини, бирон туп ғўзанинг нобуд бўлмаслигини ўйлайди. У эрта баҳордан мўл ҳосил ҳақида қайғуради. Чунки кузги хирмоннинг баракаси ана шу сақланиб қоладиган кўчатлар ҳосилидан бунёдга келади. Масалан, бир туп кўчатда 10 та кўсак ҳосил бўлади дейлик. Ҳар дона кўсак тўрт-беш граммдан пахта берсин. У ҳолда бир туп ғўзадан 40—50 граммдан дурдона йиғиб олинади. Агар уни гектарларга ҳисобласак, ҳақиқий барака-қут қаерда эканлигини равшан тушуниб оламиз. Бу баракали меҳнатимиз ҳосилимизнинг олтин резервидир.

Бу йил катта марраларни кўзлаб меҳнат қиляпмиз. Хўжалигимиз аъзолари беш йилликнинг зарбдор учинчи йилида 1500 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27,5 центнердан хирмон кўтариш, она-Ватан омборларига 4125 тонна «оқ олтин» етказиб беришга аҳди-паймон қилишган. Сўзимизнинг устидан албатта чиқамиз. Чунки хўжалигимизда катта хирмон учун қизғин давом этаётган умумхалқ ҳаракатига Норинбой Ҳасанов, Исфахон Сардоров, Турғун Ҳамзаев, Муҳаммаджон Каримов, Фозилжон Салоҳиддинов ва шу сингари бошқа қатор юқори ҳосил усталари — азамат миришкорларимиз бошчилик қилишяпти. Уларнинг элга берган сўзи сўз!

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.
Пискент районидаги Охунбобоев номли колхоз.

Оҳангарон районидаги Серго номли совхознинг илғор сут соғувчиси Малика Холтурсунова тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йилида меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. У ўзига бириктилган ҳар бош соғин сигирдан 2350 ўрнига 3050 литрдан сут соғиб давлатга топшириш мажбуриятини олган.

И. Зайнутдинов фотоси.

ПУХТА ЗАМИН

Орджоникидзе районидаги «Правда» колхозининг аъзолари тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида самарали меҳнат қилишмоқда. Улар сабзавот экинлари экиладиган 625 гектар ернинг ҳар гектарига етарли миқдорда минерал ва маҳаллий ўғит солишди. 113 гектар ерга эртаги ва ўртаги картошка, 100 гектардан зиёдроқ картага карам ва 50 гектар ерга озуқа учун маккажўхори экиб қўйилди.

48 гектар ердаги сабзи йиғиб-териб олинмоқда. Айниқса, колхознинг Мутал Зияев, Маъмур Олимжонов, Мажид Қаюмхўжаев бошлиқ бригада аъзолари бу ишда уюшқоқлик намуналарини кўрсатишмоқда. Шу кунгача колхоз бўйича 24 тонна кўк пиёз йиғиб олинди.

Бригада аъзолари карам, пиёз, помидор, болгар гаримдориси ва бошқа резавор ўсимликларга ишлов беришни ҳам тезкорлик билан олиб бораяптилар. Бу билан улар 11 минг тонналик сабзавот хирмонини бунёд этишга замин яратишмоқда.

М. МИРСУЛТОНОВ.

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЙИЛДА ЗАРБДОР МЕҲНАТ ҚИЛАМИЗ

Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети «Ҳал қилувчи йилда зарбдор меҳнат қиламиз» деган шиор остида агитация-бадиий бригадаларнинг республика кўригини ўтказмоқда. Ҳозирги вақтда бир юз элликдан ортиқ шундай бригадалар бор. Энг яхши агитбригада 1973 йилнинг куз фаслида бадиий ҳаваскорликнинг ана шу жанговар жанри ҳаваскорлари ижодининг якунловчи кўриги учун область кўриклари ва Тошкент шаҳар кўригида танлаб олинади. Кўрикнинг асосий вазифалари — Совет халқининг эришган муваффақиятларини кенг кўламда кўрсатиб беришдан, илғор ишлаб чиқариш тажрибасини пропаганда қилишдан, ҳамма нарсани тежаш, юксак меҳнат интизоми учун курашдан иборат. Агитбригадалар сонини кўпайтириш, бу бригадалар репертуарининг ғоявий-бадиий савиясини ва ижрочилик маҳоратини ошириш кўзда тутилади.

ғин қуролларининг ҳамма турларини таъқиқлаш ва давлатларнинг ҳарбий бюджетларини қисқартириш ҳақидаги, ядро қуроли синовларини батамом тўхтатиш, ядро қуролига эга бўлган беш давлат конференциясини чақириш ҳамда қуролсизланиш проблемасига бағишлаб барча давлатларнинг иштироки билан жаҳон конференциясини ўтказиш тўғрисидаги, марказий Европадаги қуролли кучлар ва қурол-яроғларни қисқартириш ҳақидаги конструктив таклифларни илгари сураётир.

Қуролсизланиш — совет Тинчлик программасининг ажралмас таркибий қисмидир. Буни КПСС ва Совет давлати ўзининг амалий ишлари билан яққол кўрсатиб турибди. Сўнгги йилларда бу соҳада ҳам муайян муваффақиятларга эришилди. Атмосферада, космик фазода ва сув остида ядро қуролининг синовларини таъқиқлаш тўғрисидаги, ядро қуролини тарқатмаслик ҳақидаги, оммавий қирғин қуролини космосда ҳамда денгиз ва океанларнинг тубида жойлаштиришни таъқиқлаш тўғрисидаги шартномалар тузилди. Совет Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатлари назорати остида бўлган ядро қуролини тасодифий равишда ёки рухсатсиз қўлланишнинг олдини олиш учун ҳар иккала мамлакат кўрадиган чоралар хусусида ҳамда СССР билан АҚШ ўртасида бевосита алоқа қилиб туриш учун Ернинг сунъий йўлдошларидан фойдаланиш йўли билан мана шундай алоқа линияларини такомиллаштириш хусусида СССР билан АҚШ ўртасида тузилган икки битим имзоланди. СССР ва бошқа социалистик мамлакатларнинг ташаббуси билан бактериология қуролини тақиқлаш ва бу қуролнинг запасларини батамом тугатишни назарда тутган конвенция тайёрланди.

«Халқаро муносабатларда куч ишлатмаслик ва ядро қуролини қўлланишни абадий таъқиқлаш тўғрисида» СССРнинг ташаббуси билан БМТ Бош Ассамблеясининг XXVII сессиясида махсус резолюция қабул қилинганлиги халқаро ҳаётда муҳим воқеа бўлди. Бу резолюция давлатларнинг халқаро низоларни ҳал этиш учун ҳар қандай куч ишлатишдан, шу жумладан ядро қуролидан ҳам шунингдек, оддий қурол-яроғ турларидан фойдаланишдан ҳам воз кечишларини назарда тутади.

КПСС ва Совет давлати СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларни янада яхшилаш масаласига ҳам катта аҳамият бермоқдалар. Совет Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатлари фан ва техника тараққиётида илғор марраларга эришган, катта-катта ҳарбий, иқтисодий потенциалларга ва ғоят бой табиий ресурсларга эга бўлган энг қудратли давлатлардир. Шунинг учун ҳам Совет-Америка муносабатларининг тинч-тотув яшаш принциплари асосида яхшиланиши ва муваффақият билан ривожланиши фақат ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатларигагина эмас, балки бутун тараққийпарвар инсониятнинг ҳаётий манфаатларига ҳам мос бўлиб тушади.

Ўтган йили май ойида Москвада юксак даражада олиб борилган Совет-Америка музокаралари ва унинг якунлари СССР билан АҚШ ўртасидаги алоқаларни нормаллаштириш ва ривожлантиришда бурилиш нуқтаси бўлди.

Москва музокараларининг якунлари ва тенг манфаатдорлик асосида имзоланган битимлар, айниқса, биргаликда қабул қилинган **«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асослари»** деган ҳужжат халқаро хавфсизлик ва ялпи тинчликни таъминлаш учун муҳим аҳамиятга эгадир. Унда Совет Иттифоқи ўтказиб келаётган ва халқаро миқёсда кенг эътироф қилинган тинч-тотув яшаш сиёсати совет-америка муносабатларининг негизи сифатида қабул қилинди.

Ҳозирги пайтда Совет-Америка муносабатларини янада яхшилаш имкониятлари мавжуддир. Буни АҚШ даги реалистик фикр қилувчи давлат ва жамоат арбоблари ҳам, Америка матбуотининг етакчи органлари ҳам эътироф қилмоқдалар. Газеталарнинг фикрича, СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларда, ҳали гарчи қилинмаган проблемалар мавжуд бўлса ҳам, ҳозирги вазифа «Совет-Америка муносабатларини янада мустаҳкам негизга қўйишдан иборатдир».

Партиямиз Марказий Комитетининг ноябрь (1971 йил), май (1972) ва апрель Пленумлари халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш, тинчлик ва тинч-тотув яшашни таъминлаш йўлида давлат ва сиёсий арбобларнинг ўзаро фикр алмашувлари ғоят ижобий роль ўйнаётганлигини алоҳида таъкидлади. Коммунистик партия ва Совет давлатининг ташқи сиёсий фаолиятида бир-бирини яхшироқ тушунишга ёрдам берадиган бундай тажриба алмашиш ва ўзаро сиёсий консультациялар уюштириш одат тусига кириб қолди. Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, Н. А. Косигин ўртоқлар кўпгина социалистик мамлакатларга, ривожланиб бораётган мамлакатларга ва бир неча капиталистик мамлакатларга расмий визит билан бордилар. Бу визитлар ҳамда бошқа шаклдаги учрашув ва алоқалар КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программасини амалга ошириш учун курашда ғоят муҳим ижобий омил бўлди.

Барча тинчликсевар кучлар ва бутун жаҳон матбуоти ўртоқ Л. И. Брежневнинг Польша Халқ Республикаси ва ГДРга қилган сафарига, шунингдек, унинг федерал канцлер Брандтнинг таклифига биноан Германия Федератив Республикасига қилган визитига юксак баҳо берди. Шубҳасизки, бу визит хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан умумевропа кенгашини ўтказиш арафасида Европада сиёсий муҳитни янада яхшилашга имкон беради, Совет Иттифоқи билан ГФР ўртасидаги муносабатларда янги, муҳим босқич бўлади, тинчлик ва социализм кучларининг янада мустаҳкамланишига олиб келади.

Социалистик ҳамдўстлик — ҳозирги замон озодлик ҳаракатининг қудратли таянчи, жаҳон капитализмига қарама-қарши турган энг асосий кучдир. Шунинг учун ҳам социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлиги ва жипслигини янада мустаҳкамлашни, улар билан дўстлик ва ҳамкорликни тағин ҳам самарали ривожлантиришни КПСС ўзининг интернационал бурчи деб, ўз ташқи сиёсатининг асосий вазифаларидан бири деб билади. Партия XXIV съездидан кейинги даврда КПСС қардош партиялар билан биргаликда социалистик ҳамдўстликни янада жипслаштириш, унга кирувчи мамлакатлар ўртасидаги ҳар томонлама тенг ҳуқуқли ҳамкорликни, социалистик иқтисодий интеграцияни чуқурлаштириш, қардош давлатларнинг халқаро майдондаги ҳаракатларини мувофиқлаштириб олиб бориш соҳасида катта иш қилди.

Буларнинг ҳаммаси Совет Иттифоқининг ва бутун социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг халқаро позицияларининг янада мустаҳкамланишига ёрдам берди. Шуни назарда тутиб, партиямиз Марказий Комитетининг апрель Пленуми шуни алоҳида қайд қилдики, КПСС социалистик давлатларни янада жипслаштириш, улар билан ҳар томонлама қардошлик алоқаларини мустаҳкамлаш ва кенгайтириш учун зарур бўлган ҳамма ишни қилади.

Айни вақтда Пленум марксча-ленинча партиялар ва оммавий жамоат ҳаракатлари КПСС ва Совет давлатининг Тинчлик программасини рўёбга чиқариш соҳасидаги фаолияти билан бирдам эканликларини мамнуният билан қайд қилди. Пекиннинг Советларга қарши сиёсати тинчлик ва халқаро социализм ишига зарар етказаётганлигини кўрсатди ва партиямизнинг Хитой билан муносабатларда КПСС XXIV съезди йўлини — бундан буён ҳам ўтказа беришга аҳд қилинганлигини таъкидлади ҳамда мустаҳкам тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун олиб бораётган курашимизнинг бундан буёнги истиқболлари ва вазифаларини белгилаб берди.

Пленум КПСС XXIV съезди белгилаган ташқи сиёсат йўлини бундан кейин ҳам оғишмай амалга оширишни, Л. И. Брежнев докладидаги қоидалар ва хулосаларга амал қилиб, Тинчлик программасини тўла бажариш учун курашишни, халқаро вазиятда вужудга келган қулай ўзгаришларнинг мустаҳкам барқарор тус олишига эришишни Сиёсий Бюрога топширди.

Маълумки, бизнинг ташқи сиёсатимиз жаҳон миқёсида синфий кураш ғоят кескинлашиб бораётган бир шароитда, халқаро вазиятни соғломлаштиришга қарши чиқаётган кучлар билан муттасил кураш шароитида амалга оширилмоқда. Бинобарин, тинчлик душманлари аввалларида бўлганидек, бундан буён ҳам халқаро вазиятни яна кескинлаштиришга уринаверадилар. Шунинг учун ҳам апрель Пленуми агрессив империалистик доираларнинг кирдикорларига нисбатан доим ҳушёр бўлиш ва бундай кирдикорларга зарба беришга тайёр туриш, реакцион идеология ва пропагандага қарши изчиллик билан курашишга эътиборни жалб қилди.

Партия ва ҳукуматимиз тинчликка хавф туғдираётган империалистик кучлар мавжудлигини ҳисобга олиб, Совет давлатининг иқтисодий, ҳарбий ва мудофаа қудратини янада ошириш ва мустаҳкамлаш учун, Ватанимиз чегараларининг даҳлсизлиги ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг хавфсизлигини таъминлаш учун ҳамма чораларни кўриб келди ва кўрмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев уқдириб айтганидек, «Совет Иттифоқининг халқаро мавқеи ҳар қачонгидан ҳам мустаҳкам. Совет кишиларининг хавфсизлиги ҳар қачонгидан ишончлироқ қилиб таъминланган. Халқимиз тинчлик бўлсин деб меҳнат қилмоқда ва эркин меҳнат шарафига тинчлик учун курашмоқда», ўзининг миллий ва интернационал вазифасини шараф билан бажармоқда.

З. ИСАМУҲАМЕДОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалик институти фалсафа кафедрасининг доценти.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ТИНЧЛИК САФАРИ

СТОКГОЛЬМ. Совет Иттифоқи, Польша ва Германия Демократик Республикаси тинчлик тарафдорлари ташкилотларининг «Михаил Калинин» теплоходида Болтиқ денгизи ва Шимолий денгиз бўйлаб тинчлик сафари билан бу ерга келган вакиллари тинчлик учун курашувчи шведлар митингида қатнашдилар. Бу митинг Швеция пойтахтида бўлиб ўтди.

Швеция жамоат арбобларидан С. Арвидссон ва И. Такман митингда нутқ сўзлаб, Швециядаги тинчлик тарафдорлари тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгрессини Москвада ўтказиш фикрини тўла-тўкис қувватлаётганликлари ҳақида гапирдилар.

Митингда Германия Демократик Республикаси, Польша ва Совет Иттифоқининг тинчлик учун курашувчилар вакиллари ҳам сўзга чиқдилар.

Совет-Америка музокараларида

ЖЕНЕВА, 6 июнь. (ТАСС). АҚШнинг БМТ бўлими ҳузуридаги доимий ваколатхонаси биносида Совет-Америка доимий маслаҳат комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Доимий маслаҳат комиссияси ракетага қарши мудофаа системаларини чеклаш тўғрисидаги шартноманинг стратегик ҳужум қуролларини чеклаш соҳасидаги баъзи чоралар тўғрисида муваққат битимнинг (бу шартнома ва муваққат битим СССР билан АҚШ ўртасида 1972 йил 26 майда тузилган), шунингдек ядро уруши келиб чиқиш хавфини камайтириш чоралари тўғрисида иккала мамлакат ўртасида 1971 йил 30 сентябрда тузилган битимнинг мақсадлари ва қоидаларини амалга оширишда кўмаклашмоғи лозим.

«ТУ—144» САМОЛЕТИНИНГ ҲАЛОКАТИНИ ТЕКШИРИШ ТЎҒРИСИДА ФРАНЦУЗ МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ПАРИЖ, 6 июнь. (ТАСС). Ле-Бурже аэродроми яқинида «ТУ—144» самолёти ҳалокатининг тафсилотини текшириш давом этмоқда.

Француз газеталарида шу ҳақда ёзилган бир қанча мақолаларда самолётда жойлаштирилган «қора яшик» авиация ҳалокатини текшириш учун одатда асосий омил бўлиши таъкидлаб ўтилади. Бу «яшик»да автоматик равишда қайд қилиб борувчи қурилмалар, шу жумладан, парвозни қайд этувчи магнитофон ва фотопленкалар бўлади.

Франс Пресс агентлигининг хабар беришича, бу «яшик» самолёт учувчисининг кабинаси қулаб тушган жой яқинидаги бир хонадоннинг боғида очиқ ҳолда топилган. Фотопленка куйиб кетган. Парвоз давомида ёзиб борилган магнитофон пленкаси қидирилмоқда.

Франциянинг таниқли авиасаноатчиси Марсель Дассо учувчи самолётнинг аҳоли яшайдиган пунктга қулаб тушмаслиги учун уринган, деган фикрни айтди.

ЮПИ агентлиги Франция авиация доираларининг фикрига таяниб, совет самолётининг учувчиси Михаил Козлов томошабинлар гавжум жой яқинида ҳалокатга учраган самолётни қўндирмаслик учун ўз жонини ва ўртоқларининг жонини фидо қилган бўлса керак, деб таъкидлайди. Аэродром атрофида 300 мингга яқин киши совет самолётининг парвозини кузатиб турган эди.

БЕҲУДА ЧИРАНИШЛАР

Чжоу Энь-Лай Пекинда Ғарбий Германиядаги «Крупп» фирмаси кузатиш кенгашининг раиси Бертольд Байц билан учрашди. Бу учрашув унчалик диққатга сазовор воқеа эмас. Улар суҳбатлашган вақтда Хитой Халқ Республикаси билан Германия Федератив Республикаси саноатчилари ўртасидаги иқтисодий муносабатлар тўғрисида гап борган, у ҳақда гаплашилганлигининг ҳам ажабланадиган жойи йўқ. Турли мамлакатлар ўртасида товар айирбошлашни ривожлантириш бир-бирига наф келтирадиган асосда бўлиб, бошқа ҳеч кимнинг манфаатларини камситмаса, ҳар жиҳатдан маъқуллашга арзийдиган иш.

Аммо, Ғарбий Германияда чиқадиган «Франкфуртер Альгемайне» газетасида босилган хабардан маълум бўлишича, пекинлик арбобнинг ГФР дан келган бизнесмен билан суҳбати сира ҳам беозоргина тус олмаган. Чжоу Энь-Лай шу учрашувдан антисовет мақсадларда фойдаланишга уриниб, ўз меҳмони орқали ГФРдаги энг учига чиққан реваншист кайфиятдаги доираларга мурожаат қилишга қарор берган. У, ёшлик чоғларини эслаб, Европадаги бир шаҳарни, ўзи бориб кўрган кўп шаҳарлардан биттасинигина тилга олиб ўтган.

Газета суҳбатнинг шу қисмини қуйидагича баён қилади: «Кенигсберг, — деди Чжоу Энь-Лай жазаваси тутиб, — эндиликда Калининград деб аталади. Мен Кенигсбергнигина тан оламан». Сўнгра «Франкфуртер Альгемайне» газетаси бундай деб ёзади: «Чжоу бу гапларни бултур ёз фаслида Герхард Шредер билан суҳбат қилганида айтган эди. У Байц билан учрашув вақтида Шредерни «яхши дўст» деб атади: Шредер унга ғоят хуш кўринди».

Шу нарсани дарҳол қайд қилиб ўтайликки, «хуш кўрди» ёки «хуш кўрмади» деган тушунчалар сифат борасида тамомила муайян аҳамиятга эгадир. Ғарбий Германиянинг бошқа бир газетаси «Рейнише Меркур» газетаси шу хилдаги баҳонинг аҳамияти тўғрисида ёзиб, қуйидагиларни таъкидлади: «Герхард Шредер Пекиндаги давлат арбобларида алоҳида хайрихоҳлик туғдириши керак эди. Бунинг боиси шуки, у ўз сиёсатида ғарб интеграциясини талаб этаётган, хавфсизлик масалалари юзасидан Умумевропа кенгаши каби хавф-хатарга қарши огоҳлантираётган партия раҳбарлигига мансуб кишидир».

Шредер Германия Федератив Республикасининг Совет Иттифоқи, Польша ва Германия Демократик Республикаси билан тузган шартномаларига салбий қараётганлигини ҳеч қачон сир тутган эмас. У Ғарбий Берлин хусусида тўрт давлат ўртасида тузилган битимга ҳам бир неча бор қарши чиқди. У аслида иккинчи жаҳон уруши якунларини тафтиш қилиш тарафдори бўлди.

Шредернинг ХДС—ХСС партияси Европа хавфсизлигига доир энг муҳим масалалар юзасидан тутган салбий позицияси Пекинни руҳлантириб юборди. Шредернинг ХХРга визити Ғарбий Германияда сайлов олди кампанияси бошланадиган пайтга тўғри келиб қолганлиги тасодифий бир ҳол эмас. «Пекин, — деб уқтириб ўтган эди ўша вақтда Американинг Ассошиэйтед Пресс агентлиги, — Германия Федератив Республикасида оппозициянинг яна ҳокимият тепасига келишига ва Бонннинг шарқий сиёсатини амалга оширишини сусайтиришга ёрдам бермоқ учун Шредерни таклиф этган эди».

Бу воқеа нима билан тамом бўлганлиги ҳаммага аён. Христиан демократлар ўтган йил ноябрь ойида Бундестагга ўтказилган сайловда шармандаларча мағлубиятга учради. Германия Федератив Республикаси аҳолисининг ғоят кўпчилиги канцлер В. Брандтнинг реалистик сиёсатини қўллаб-қувватлади.

Чжоу Энь-Лай «Калининградни тан олмайман» деб истаганича такрорлайверсин, реваншчиларга, янги фашистларга, хоҳлаган кишисига мурожаат қилаверсин, аммо у ўз муносабатлари тарихида янги саҳифа очишга қарор берган СССР ва ГФР халқлари орасига совуқчилик солишга қодир бўлолмайди.

А. КРАСИКОВ.
(ТАСС).

● ГЕРМАНИЯ Демократик Республикасининг «ИФА» заводида ишлаб чиқилаётган бундай забардаст самосваллар Иркутск шаҳрида синовдан ўтказилмоқда. Мақсад—машина Сибирь шароитида қандай ўзини кўрсатишини аниқлашдир. Суратда: «ИФА № 50» машиналарини синаш.

М. Минеев фотоси, ТАСС.

ИҒВОГАРЛИК ДАВОМ ЭТМОҚДА

БАЙРУТ, 6 июнь. (ТАСС). Исроил Ливанга қарши ҳарбий иғвогарликларини давом эттирмоқда.

Байрутда чиқадиган «Ал-ҳаёт» газетасининг хабар беришича, кеча Исроил ҳарбий самолётлари Ливаннинг осмон чегараларига бостириб кириб, мамлакатнинг жанубида жойлашган Сайда, Тир ва Набатия шаҳарлари устида узоқ вақт учиб юрган.

Ливанда чиқадиган бошқа бир «Ан-нидо» газетасининг хабар қилишича, Фаластин қаршилик кўрсатиш ҳаракати бўлинмалари пулемётдан ва зенит тўпларидан ўт очиб, Арқуб, Янта ва Айха районларида жойлашган фаластинлик қочоқларнинг лагерлари устида учиб юрган Исроил самолётларини шу куни қувиб юбордилар.

ФОТО ЛАВҲАЛАР

ТОШКЕНТ Давлат консерваторияси студентлари шу кунларда ёзги сессияга пухта тайёргарлик кўришмоқда. Суратда: ғижжакчилар секциясининг раҳбари доцент О. М. Холмуҳамедов, концертмейстер Н. Мун, 4-курс студенти М. Муротовлар имтиҳон олдидан яна бир бор ўтилган темаларни эсламоқдалар.

Ж. Тўраев фотоси.

•

ЯКШАНБА кунлари Тошкент шаҳридаги Комсомол кўли дам олувчилар билан гавжум бўлади. Суратда: кўлда сайр қилаётган ёшларни кўриб турибсиз.

И. Глауберзон фотоси.

ЖАМОАТ КЎРИГИДАН СЎНГ

Энди, кўпгина заводларнинг ишчилари тушки танаффусда овқатланиш учун навбатда кўп вақтни сарфламайдилар. Кейинги пайтда ошхоналарда ўринлар сони яна мингтага кенгайди. Айниқса, Бекобод, Олмалиқ, Тошкент саноат корхоналарида қурилган янги ошхоналар ишчиларга намунали хизмат кўрсатяпти.

Область умумий овқатланиш корхоналарида ўтган йили махсус жамоат қўриги ўтказилгандан кейин кўпгина қимматли таклифлар ўртага ташланди. Шу таклифлар асосида Олмалиқдаги 2 та ошхона яримфабрикатлар билан савдо қилишга ўтказилди. Ангрен ва Бекобод умумий овқатланиш корхоналарида эса таомлар учун олдиндан буюртмалар олиш йўлга қўйилди.

Беш йилликнинг учинчи йилида ҳам областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида кўпгина ошхоналар қурилади. Қурилаётган ошхоналарни замонавий савдо-технологик ҳамда холодильник ускуналари билан таъминлашга ҳаракат қилинмоқда.

САЛОМАТЛИК — ТУМАН БОЙЛИК

БЎКА районида қурилишлар қулочи йил сайин кенгайиб бормоқда. Ўтган йили районда жойлар, маданий-маиший бинолар бунёд этилди. Айни пайтда шифохоналар ва бошқа медицина муассасалари қурилишига ҳам катта эътибор берилмоқда.

Ҳозир районда иккита касалхона, 45 та медицина пункти, 5 та дорихона ишлаб турипти. Бу йил марказда яна бир касалхона ишга туширилади. 150 ўринга мўлжалланган бу даргоҳда ҳозир қурилиш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилаяпти.

Ҳамза номли, «Партия XX съезди» колхозларида қурилаётган медицина муассасалари ҳам ҳадемай иш бошлайди.

Район медицина муассасалари ходимлари катта профилактик тадбирларни амалга оширмоқдалар. Улар тез-тез пахтакорлар ҳузурида бўлиб, медицина темасида лекциялар ўқиб, уларга пайдо бўлаётган касалликларнинг олдини олишда қимматли маслаҳатлар бермоқдалар.

ЯНГИ ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТЛАРИ

Охунбобоев номли шаҳар маданият уйида соғлиқни сақлаш илмий атеизм, табиатни ўрганиш халқ университетлари ишлаб турипти. Бу билим даргоҳларида юзлаб ёшлар ўз билимларини оширмоқдалар. Яқинда бу ерда коммунистик аҳлоқ университети очилди. Маданият уйи коллективи Собир Раҳимов ва Октябрь район, маҳаллаларида лекторийлар ташкил этишмоқда. Бу лекторийларда бола тарбиясида оиланинг роли, мактаб ва жамоатчилик мавзуларидаги лекция ва суҳбатлар ўтказилаяпти. Бундай кечаларда ранг-баранг лекциялар билан чиқишда Тошкентдаги 23- ва 24-мактабнинг педагогик коллективлари ташаббускор бўлишмоқда.

Бутун Иттифоқ ҳаракат хавфсизлиги ойлиги

ҲАЙДОВЧИ МАСЪУЛИЯТИ

Кўча ва йўлларда содир бўлаётган кўнгилсиз ҳодисалар аксарият ҳолда йўл ҳаракати қоидаларининг бузилишидан келиб чиқмоқда. Йўловчилар тезлик билан келаётган транспортни ўтказиб юбормасдан йўлни кесиб ўтиши ёки транспорт бошқарувчиларининг мастлиги кўнгилсиз ҳодисаларга сабабчи бўлаяпти.

Шуни ҳам айтиш керакки, кўпгина ота-оналар ўз фарзандларига мопед, моторли велосипед ёки велосипед олиб бериб, йўл ҳаракати қоидаларини билар-билмас катта кўчаларга чиқишга рухсат берадилар. Баъзи болалар эса ўз моторли велосипедларидан ёки мопедларидан глушителларини олиб қўйган ҳолда фойдаланиб осойишталикни бузадилар. Бу албатта қоидага хилофдир.

Шуни унутмаслик керакки, 14 ёшга етмаган болаларнинг моторли велосипед миниши, 16 ёшга етмаганларнинг мопедларни бошқариши ман қилинган.

Йўл ҳаракати қоидалари унча мураккаб эмас, фақатгина йўловчи ва шоферлардан зийраклик, интизомли бўлиш, эҳтиёткорликни талаб қилади, холос.

Шу йил 10 май куни Янгийўл шаҳридаги Чехов кўчасида кўнгилсизлик содир бўлди. «Москвич-408» шахсий автомашинасини маст ҳолда ҳайдаб юрган Ёқул Булгаков Чехов кўчасида Анна Хохловани уриб кетди. Йўловчи оғир жароҳатланди. Шунга ўхшаш кўнгилсиз ҳодиса Олмалиқ шаҳрида яшовчи В. Злобиннинг айби билан ҳам рўй берди. Маст бўлиб шахсий мотоцикли рулига ўтирган бу йигит йўл ёқасидаги дарахтга урилди. Яхшиямки, шу атрофда йўловчилар йўқ экан. Бўлмаса Злобиннинг мастлиги бошқаларнинг ҳам жароҳатланишига сабабчи бўларди.

15 май куни ГАЗ-51 автомашинаси ҳайдовчиси Афанасий Тян Бекобод шаҳри томонидан 1-«Далварзин» совхози томонга кетаётиб, йўлда тўрт ёшли Олег Смирновни уриб кетди. Шофернинг эътиборсизлиги туфайли бола касалхонага тушди.

Транспорт ҳайдовчилар масъулиятни ҳис қилган ҳолда йўлга чиққанларида бу каби хунук ҳодисалар рўй бермас эди. Ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш учун транспортчилар билан бирга йўловчилар ҳам ҳушёр бўлиб йўл қоидаларига қатъий амал қилишлари керак.

К. ТОШМАТОВ,
милиция лейтенанти, область ички ишлар бошқармасининг автоинспекция ходими.

Спорт

ИМКОНИЯТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШМАДИ

СССР кубогининг биринчи нимчорак финалини Москвада Марказий армия спорт клуби билан ўтказган пахтакорчилар 1:3 ҳисобида енгилишди. Аммо мағлубиятга қарамай, тошкентликлар учрашувни кўпроқ вақт ҳужумда ўтказганлигини таъкидлаш керак. Биринчи бўлимда Варюхин ва Абдураимовнинг зарбаларини армиячилар дарвозабони Шмуц моҳирлик билан қайтарди. Биринчи бўлиб москваликлар муваффақиятга эришишди. Говоровнинг хатосидан фойдаланган Дорофеев ҳисобни очди. «Пахтакор» танаффусга чиқиш арафасида ҳисобни тенглаштириши мумкин эди. Бироқ Голиковнинг зарбаси мўлжалга бормади. Иккинчи бўлимда ҳам ҳужумчиларимиз бахамжиҳат ўйнолмадилар. Армиячилар ҳужумчиси Теллингер 11 метрлик штраф зарбасини киритиб, ҳисобни 2:0 қилди. Шундан сўнг ҳимоячи Басов ҳужумга ўтиб, тўпни Абдураимовга аниқ оширди. Капитан бу имкониятдан фойдаланиб, жавоб тўпи киритди. Учрашув тугашига яқин Федотов ўз командасининг муваффақиятини мустаҳкамлади — 3:1.

Пахтакорчилар Москва армиячилари билан жавоб ўйинини июнь ойи охирида Тошкентда ўтказадилар.

АНГЛИЯ ФУТБОЛЧИЛАРИ ЕНГИЛДИ

Москвада СССР терма командаси билан ўртоқлик учрашуви ўтказишдан олдин англияликлар Хожувда Польша футболчилари билан жаҳон чемпионатининг саралаш мусобақасида куч синашдилар. Бу ўйин олимпия чемпионлари — польшаликлар фойдасига 2:0 ҳисобида тугади.

ҚИТЪА ЧЕМПИОНЛИГИ УЧУН

Югославия пойтахти Белградда бокс бўйича Европа XX чемпионати мусобақалари ҳал қилувчи паллага кирди. Турнирда иштирок этаётган совет чарм қўлқоп усталари дастлабки учрашувларни муваффақиятли ўтказдилар. 7 совет боксчиси ярим финалга чиқиб, камида бронза медалларига лойиқ бўлди. Чемпионлик учун курашни давом эттирувчилар орасида Вячеслав Лемешев, Анатолий Камнев, Олег Коротаев, Николай Лодин, Владислав Засипко, Виктор Ульянич, Анатолий Климановлар бор.

ИККИ ПЕШҚАДАМ

Ленинградда ўтаётган шахмат бўйича зоналараро турнир спорт мухлисларида катта қизиқиш туғдирмоқда. Турнирда ўйнаётган жаҳоннинг 18 кучли шахматчисидан атиги уч ғолиб «тоғ» учун курашни давом эттириш ҳуқуқини олади. Ҳозир уч турдан сўнг совет гроссмейстери Корчной билан даниялик Ларсен пешқадам бўлиб олишди.

ТАРТИБ БУЗАРЛАРГА МУРОСАСИЗ БЎЛАЙЛИК

Коммунизмнинг муҳташам биноси пойдеворини барпо этаётган совет кишилари тинч ижодий меҳнат билан банд. Ҳозир завод ва фабрика ишчисидан тортиб, колхозчи-деҳқонгача ҳамма-ҳамманинг фикр-ўйи бир, — тўққизинчи беш йиллик ҳал қилувчи учинчи йилининг план-топшириқларини муддатидан олдин бажариш. Мактаб, ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари, олий ўқув юртлари студентлари орзу-интилишларини тушуниш ҳам қийин эмас. Улар ўз даврининг муносиб кишилари — изланувчан, ташаббускор бўлиш учун фан сирларини қунт билан ўрганаётирлар.

Ўз меҳнати, ўқиши билан ота-онаси, коллективи обрўсини ошираётган бундай илғор ёшларимиз ҳақида қанча тўлқинланиб ҳикоя қилсанг, шунча оз. Бироқ, ушбу мақолада ўз хулқи, тўқликка шўхлиги билан замонамизнинг илғор ёшлари номига доғ тушираётган айрим ўсмирлар ҳақида, жиноятларнинг содир бўлиш сабаблари ҳақида тўхталмоқчиман. Негаки, содир бўлаётган ҳар бир жиноят коммунистик тарбиянинг қайсидир бир йўналишида хатога йўл қўяётганимизни кўрсатиб турмоқда.

Халқимизда «Беш қўл баробар эмас» деган ажойиб нақл бор. Ҳа, жамиятимиздаги кишилар ҳам хил-хил. Биров ўз бурчи ва вазифасини тўғри тушунади, бошқа биров бўлса енгил ҳаёт пайида бўлади. Шу ўринда инсон жиноятчи бўлиб туғилмайди-ку, уни шу йўлдан илгарироқ қайтариш мумкинмасмиди, деган савол туғилиши табиий.

Бу саволга жавоб бериш анча мураккаб. У инсоннинг шаклланишидаги тарбия воситаларини, унинг усул ва услубларини таҳлил қилиб чиқишни тақозо этади.

Инсоннинг инсон бўлиб камолга етиши оиладан бошланади. Ота ва онанинг оиладаги ўзаро муносабати болага қаттиқ таъсир қилишини унутмаслик керак. Оқил, донолик билан иш юритувчилар тарбиясини кўрган йигит-қизлар келгусида ажойиб кишилар бўлиб етишаётганини ҳаёт исботлаб турибди. Оила тарбиясидан бузилган болани хато йўлдан қайтариш йўллари ҳам кўп. Бу вазифани амалга ошириш мактабга — ўқитувчилар коллективига, пионер, комсомол ташкилотлари зиммасига юклатилган. Хўш, бизда тарбиянинг бу жараёни қандай ўтаётир?

Районимиз территориясидаги жуда кўп мактабларнинг педагогик коллективлари, пионер-комсомол ташкилотлари ёш авлодни тарбиялаш бўйича зиммаларидаги масъулиятни чуқур ҳис қилиб иш олиб бормоқдалар. Бу мақсадда мактабларда фан тўгараклари, спорт секциялари ташкил қилинган. Ўқувчилар шу ерда, биринчидан, дарсдан сўнгги бўш вақтларини мазмунли ўтказадилар, иккинчидан, жисмоний чиниқадилар.

Шу нарса қувончлики, сўнгги йилларда комсомол ташкилотлари ёшларни тарбиялашнинг турли усул ва услубларидан кенг фойдаланаётирлар: мактабларда ёш армиячилар, қизил изтопарлар, «Орленок», Совет Армиясининг ёш дўстлари, милициянинг ёш дўстлари отрядлари иш олиб бормоқда. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, болалар фойдали меҳнат билан қанча кўп шуғуллансалар жиноятлар шунча кам содир бўлаётир.

Лекин, райондаги ҳамма мактабларда ҳам коммунистик тарбиянинг бу янги шаклларидан унумли фойдаланилаётир деб бўлмайди. Худди мана шу туркумдаги мактабларда ўқувчилар ўртасида жиноятлар содир бўлаётир.

136-мактабнинг собиқ ўқувчиси Суннат Муқимов эндигина 15 ёшга тўлганда қора курсига ўтиришга мажбур бўлди. У тунда йўлтўсарлик қилгани учун бир йилу олти ой озодликдан маҳрум қилинди. Нега шундай бўлди? Комсомол ташкилоти, педагогик коллектив нега жиноятнинг олдини олмади? Ҳамма гап ёшлар тарбияси учун

ЁШЛАР ТАРБИЯСИ — ҲАММАМИЗНИНГ ИШИМИЗ

масъул бўлган ана шу ташкилотларнинг ўз вазифасига лоқайд муносабатда бўлганида. Агар улар Муқимовнинг ҳатти-ҳаракатида содир бўлган ўзгаришларни ўз вақтида пайқаб, уни бартараф этиш тадбирларини белгилаганларида мазкур жиноят содир бўлмаган бўларди.

Юз бераётган жиноятларнинг таҳлили шуни кўрсатадики, жамоат тартиб-қоидасини кўп ҳолларда мактабни тугатмай уни ўз ҳолича ташлаб кетган ёшлар бузмоқдалар.

Камолиддин Орипов Бешёғоч кўчасидаги 65-уйда истиқомат қилади. 9-синфни битириб Тошкент электрон-техника заводи ошхонасида ишлай бошлади. Мактаб коллективи, ота-она назоратидан четда қолган Орипов шу йил февраль ойида спиртли ичимлик ичиб, маст ҳолда Тошкент политехникумининг ўқувчиларини улар дарс тайёрлаб ўтирган вақтда ҳақоратлайди, тартибга чақирган милиция ходимига қўл кўтаради.

2-пойафзал фабрикаси фрезерчиси Абдукарим Қодиров 8 синф, 2 қурилиш-монтаж бошқармасининг сантехниги Саидкарим Насриддинов олти синф маълумотига эга. Улар ўзаро маслаҳатлашиб, Ҳабиб Абдуллаев номли кўчада турган 5-автодормехбазага қарашли машинани ҳайдаб кетишган.

Хўш, улар бу пайтда жиноятга қўл уришаётганини ҳис қилишдими? Йўқ, албатта. Ҳазил тариқасида қилинган ишнинг оқибати вой бўлди. Район халқ суди Қодировдан 100 сўм жарима пули ундиришга, Насриддиновни бир йилга қамоқ жазосига ҳукм қилди.

Ёшларни тарбиялашда мактабдан ташқари маҳалла комитетларининг роли ҳам катта. Районимизда ҳақиқий тарбия ўчоғи бўлган маҳалла комитетлари жуда кўп. Владимир, «Илғор», Акмал Икромов маҳаллалари шулар жумласидандир. Бу маҳаллаларда турли темаларда, ҳуқуқ билимларини тарғиб қилишга оид лекция-суҳбатлар уюштирилаяпти, давримиз илғор кишилари билан учрашувлар ўтказилиб, ёшларни шонли меҳнат анъаналари руҳида тарбиялаш борасида кўзга кўринарли ишлар олиб борилаётир.

Лекин ишни ўз ҳолига ташлаб қўйган маҳалла комитетлари ҳам йўқ эмас. Районимиздаги Коллективная кўчасининг 33-уйда истиқомат қилувчи Иброҳим Хонхўжаев ёш бўлишига қарамай (у ҳали 18 ёшга ҳам тўлгани йўқ) 1971 йилда район халқ судининг ҳукми билан талончилик қилгани учун бир ярим йил озодликдан маҳрум қилинган эди. У жазо муддатини ўтаб келгандан сўнг, Коллективная кўчасини оталиққа олган маҳалла комитети унга эътиборни қаратгани йўқ. Унинг жамоат учун фойдали иш билан шуғулланаётганини назорат қилмади. Бу эътиборсизлик яна қимматга тушди. Шу йилнинг март ойида у яна жиноят устида — бош универсал магазинида қўлга тушди.

Район прокуратураси ходимлари совет қонунчилигининг бузилиш ҳоллари содир бўлиб турган бундай маҳаллаларни алоҳида назорат остига олишган. Белгиланган график асосида у ерларда бўлиб, қонунчиликка оид лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда.

Коммунистик партия социалистик қонунчиликка қатъий риоя қилишни, ҳуқуқ-тартиботни ҳар қандай бузишларига хотима беришни, жиноятларни тугатишни ва уларни келтириб чиқарадиган сабабларини йўқотишни талаб қилади. Социалистик қонунчиликнинг бу ленинча принципи КПСС XXIV съездида алоҳида таъкидлаб ўтилган. **«Социалистик қонунчиликни бундан буён ҳам мустаҳкамлайвериш, милиция, прокуратура ва судларнинг фаолиятини яхшилаш зарур,** — дейилади КПСС XXIV съезди резолюциясида, — **партия ташкилотлари, касаба союзлари, комсомол, барча гражданлар ва мансабдор шахсларнинг қонунларга жуда қаттиқ риоя қилишга эришишлари, меҳнаткашларга ҳуқуқий тарбия беришни кучайтиришлари лозим».**

С. РАҲИМХЎЖАЕВ,
Октябрь район прокурори, адлия маслаҳатчиси.

„НЬЮ-ЙОРК ТАЙМС" ФИШЕР ТЎҒРИСИДА

Фишер Борис Спасский билан бўлган ўйиндан кейин Калифорния штатидаги Пасадинада танҳо яшагандан кейин Денверга кўчиб ўтди. У ҳозир бу ерда одамлар билан, хусусан журналистлар билан учрашишдан қочиб яшамоқда, деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетаси.

Фишер тўғрисида ёзилган очеркни босиб чиқарган бу газета Фишернинг Борис Спасский билан учрашувидан бир неча ой муқаддам айтган гапларини, яъни жаҳон чемпиони унвонини қўлга киритгач, шахмат тожига даъвогар билан учрашиш учун уч йилни кутиб ўтирмайман, деган гапларини эслатиб ўтади. У, агар «мақбул баҳо чиқиб қолса», йилига икки-уч марта ўз унвонимни ҳимоя қиламан ёки ҳеч бўлмаганда йирик халқаро шахмат ўйинларида иштирок этаман, деган ҳам эди. Лекин Фишер яқинда «Интернейшнл Хилтон» фирмасининг жаҳон чемпиони хоҳлаган шахматчи билан 1,4 миллион доллар эвазига Лас-Вегасда учрашиш тўғрисидаги таклифига розилик бермади.

Фишер ўн миллион доллар талаб қилиб, гапида қаттиқ туриб олди. Фишернинг дўстларидан бирининг айтишича, ҳаддан ташқари бундай ортиқча нарх қўйилиши пулга ўчликдан эмас, балки «халойиқ кўз ўнгида шахмат ўйнаш» майли йўқлигидандир.

Ҳозир Фишер билан ҳамгап бўлаётган кишиларнинг сўзига қараганда, у шахматга доир адабиётни, кейинги шахмат янгиликларини аввалгидек кузатиб бораётгани йўқ ва мусобақаларда ўйнаш хоҳишини ҳам билдирмаётир.

«Нью-Йорк таймс» газетаси яна қуйидагиларни эслатиб ўтади: Фишер яқинда Шахматга бир ярим йил мобайнида қарамай қўйганга ўхшаган эди. Лекин кейинчалик мусобақаларда фаол қатнашди. Фишернинг баъзи бир танишлари «унда ўйнаш жазаваси уйғонгач», Фишер шахмат майдонига қайтади, деб тахмин қилмоқдалар.

НЬЮ-ЙОРК.

(ТАСС мухбири).

50 КИЛОГРАММЛИК ИЛОН

Тошкент ҳайвонот боғида оламдаги кўпгина йиртқич ҳайвонларни ва турли-туман ноёб қушларни кўришингиз мумкин. Боғнинг ўртасидаги илонлар ҳам ажойиб. Айниқса дарахтга чирмашиб олган узунлиги 5 метр, оғирлиги 50 килограмм бўлган бўғма илон кишилар эътиборини жалб этмоқда.

Унинг ёнгинасида эса уч ярим метрлик бўғма илон ётибди. У кун ора 3 та қуённи истеъмол қилади.

— Бу бўғма илон 10 метргача ҳам ўсиши мумкин, — дейди илонлар бўйича мутахассис Насиба Одилова. — Бу Иттифоқда фақат бизнинг ҳайвонот боғимизда бор, холос. Уни авайлаб парвариш қилмасангиз касалликка чалиниб қолиши мумкин.

Илонлар орасида заҳарлилари ҳам бор. Улардан олинаётган заҳар медицинада кенг қўлланилмоқда.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

16.55 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.30 — Кўрсатувлар программаси, 18.40 — Болалар учун мультфильм.

Ўзбек тилида: 19.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студентлик — олтин даврим», 19.35 — «Ахборот» информацион программаси (рус тилида), 19.50 — «Ўзбекистон» телевизион киножурналининг 10-сони, 20.00 — Ўн минут музика, 20.10 — «Ахборот» информацион программаси, 20.30 — «Пилла» — бойлигимиз», Намангандан олиб кўрсатилади, 21.00 — «Назм ва наво».

22.00 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

10.25 — Кўрсатувлар программаси, 10.30 — «Типратикон». Болалар учун кинофильм (ўзбек тилида). 11.15 — «Бургутча». Бадиий фильм (рус тилида).

12.30 дан — Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

22.00 — «Асрлар оша етиб келган садолар». Музикали кўрсатув (рус тилида). 22.30 — «Авария». Бадиий фильм (ўзбек тилида).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 — Тошкент янгиликлари.

Рус тилида: 19.15 — Реклама, 19.25 — А. Чехов. «Дуэль». Телевизион спектакль.

Ўзбек тилида: 21.20 — «Мен — Совет Иттифоқи гражданиман». Ҳужжатли фильм, 21.45 — «Классик музика саҳифаларида».

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА 8/VI да — Чио-Чио-сан.

КИНО

Сакраш ҳуқуқи — «СПУТНИК» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, кеч соат 6 да).

Инсон ёлғиз эмас — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Чунки улар бир-бирларини севадилар — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Хотирдан ўчмас — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Пойгачилар — «ВОСТОК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун). Москва (кундуз соат 5.30, кеч соат 7 да);

Эрамиздан миллион йил илгари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Отам, онам, хизматкор ва мен — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Улкан севги серенадаси — «ЧАЙКА» (кундуз соат 2, 4, кеч соат 8, 9.45 минутда).

Сангам — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6, 8.45 минутда).

Гул ва тош — «КЎКЧА» (кундуз соат 12, 3, кеч соат 6 да).

Кашмирдаги севги — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10.40, 11.30, кундуз соат 4, кеч соат 6.40, 9.20 минутда).

Садоқат — ҲАМЗА номли (эрталаб соат 11.30, кундуз соат 2.30, 5.30, кеч соат 8.30 минутда).

Том Жонс — «МОСКВА» (кундуз соат 3 кеч соат 8.30 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

Севги нафосати — «РАКЕТА».

Шайтон малайлари; Шайтон малайлари иблис тегирмонида — КИРОВ номли.

Инсон ёлғиз эмас — ТЕЛЬМАН номли.

Танҳо ўзинг — «ФЕСТИВАЛЬ».

Чунки улар бир-бирларини севадилар — «ХИВА».

РЕСПУБЛИКАМИЗнинг таниқли оператори З. Пенсон кўп йиллардан бери ранг-баранг ҳужжатли фильмлар яратиб, томошабинларнинг олқишига сазовор бўлмоқда. Яқинда у Афғонистонда бўлиб, Совет ва Афғон ҳамкорлигида бунёд этилаётган сув иншоотлари ҳақида ҳикоя қилувчи фильмни суратга олди. Суратларда: «Нанграхара» фильмидан кўринишлар.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35385, В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048. Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

№ ИНДЕКС 64697. Р. 02505 В—1750.